

SPRAWOZDANIA

SEMINARE

t. 43 * 2022, nr 2, s. 187-190

X MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM RESOCJALIZACYJNE W TRZCIŃCU (19.11.2021)

Trzciniec i funkcjonujący na jego terenie Salezjański Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy – MOW 46 stał się po raz kolejny, tym razem dziesiąty, więc jubileuszowy, miejscem międzynarodowego sympozjum zajmującego się sprawami młodzieży, zwłaszcza tzw. trudnej. Tegoroczne spotkanie odbywało się pod hasłem: *Młody człowiek „zresocjalizowany” – co dalej? Poszukiwania teoretyczne i praktyczne*, czyli dotyczyło zagadnień z obszaru probacji (tzn. resocjalizacji z udziałem społeczeństwa).

Sympozjum rozpoczęło się słowami przywitania skierowanymi do zgromadzonych gości przez ks. Wiesława Psionkę SDB – dyrektora MOW, a następnie wizytator generalny z Rzymu ks. Vaclav Klement SDB wraz z inspektorem ks. Tadeuszem Itrychem SDB wręczyli jubileuszowe wyróżnienia osobom zaangażowanym na przestrzeni dziesięciu lat w organizację trzcinieckich sympozjów. Są to: Paweł Proniuk, Kamila Woźniak, Małgorzata Wojsznarowicz, Tomasz Sak, Agnieszka Hajdukiewicz, Ewa Woś, Daniel Piotrowski, ks. dr hab. Mariusz Chamarczuk SDB, ks. prof. Zbigniew Formella SDB, ks. Tomasz Kościelny SDB. Po części wstępnej, kurtuazyjnej i grzecznościowej, rozpoczęto pierwszą sesję teoretyczną. Główny wykład pt. *Młody człowiek „zresocjalizowany” – co dalej? Pomiędzy potencjałem osobowościowym a uwarunkowaniem środowiskowym* zaprezentował ks. prof. Zbigniew Formella z Università Pontificia Salesiana w Rzymie. Dokonana przez niego refleksja ukazała wieloaspektowość zagadnienia, poczynawszy od odpowiedzi na pytanie: czy możemy mówić o człowieku zresocjalizowanym?, poprzez omówienie wartości potencjału każdego z wychowanków, potrzebie dowartościowania, przebudowy emocjonalnej ku dojrzałości personalnej, odbudowy osobowości, pozytywnych zachowań w procesie resocjalizacji oraz roli wychowawcy. Kolejne wystąpienie pt. *Co później? Możliwości integracji społecznej po odbyciu kary* przedstawił w języku włoskim dyrektor ośrodka wychowawczego w Neapolu ks. Gennaro Pagano, zwracając uwagę na konieczność praktycznego zastosowania i wykorzystania wszelkich możliwych form współpracy ze strukturami takimi, jak: organizacje, stowarzyszenia, gminy, powiaty, rodziny w celu zapewnienia aktywnego zaangażowania w życie społeczne i zagwarantowania środków do życia. Pomocny w tym procesie powrotu do społeczeństwa powinien być autentyczny wychowawca, któremu zależy na pomyślnej przyszłości wychowanka. Podsumowaniem wygłoszonych referatów pierwszej części była dyskusja, w której padły m.in. pytania o sposoby odkrywania i odzyskiwania potencjału osobowościowego i wspierania młodego człowieka przeżywającego w odosobnieniu, o konkretne propozycje pomocy młodemu człowiekowi w czasie po odbytej resocjalizacji, a także o rolę i postawę wychowawcy przy towarzyszeniu w reintegracji społecznej. Po przerwie, podczas drugiej sesji teoretycznej, dyrektor MOW w Kaletach dr Arkadiusz Kamiński przedstawił przemyślenia pt. *Proces usamodzielnienia jako kierunek pracy z wychowankami MOW*, prezentując interesujące efekty wprowadzania w działalność resocjalizacyjno-wychowawczą metody usamodzielniania młodzieży z ośrodka wychowawczego, czyli wychowania do samo-pilnowania podczas integrowania osobowości i dostosowywania się do dojrzałego korzystania z wolności. Dyskusja po przedstawionym referacie ukazała duże zainteresowanie zaprezentowaną metodą, wskazując na oczywistość, że wymaga ona obdarzenia osoby resocjalizowanej zaufaniem, a w efekcie prowadzi ku osiągnięciu jednego z podstawowych celów resocjalizacji, czyli doprowadzenia do takiego etapu socjalizacji, aby młody człowiek nauczył się być pozytywnie samodzielny. Obserwowanie efektu takich „ryzykownych” wysiłków wychowawczych może być dla pracownika MOW-u powodem do szczerzej satysfakcji. Po przerwie obiadowej rozpoczęto trzecią sesję, podczas której mgr Małgorzata Wojsznarowicz – psycholog, omówiła zagadnienie zatytułowane *Zespół superwizorów procesów profilaktyki i resocjalizacji młodzieży niedostosowanej*

i zagrożonej dysfunkcjami społecznymi, prezentując metodę pracy superwizora oraz uzasadniając niezbędność takiej praktyki i jej dużą wartość praktyczną jako wsparcia psychologicznego dla wychowawców i terapeutów ośrodków wychowawczych oraz innych placówek edukacyjnych. Superwizja, rozumiana jako spotkanie psychoterapeutów będące jedną z podstawowych dróg rozwoju, kształcenia się i wsparcia każdego psychoterapeuty, a superwizor rozumiany jako ten, który swoim doświadczeniem, próbą obiektywnego spojrzenia i konstruktywną krytyką pomaga kształcić się oraz rozwijać innemu specjalistę: psychoterapeucie, wychowawcy, kuratorowi, to praktyki nowe w środowisku polskich psychologów, ale w opinii uczestników sympozjum zdecydowanie pomocne i potrzebne. Na zakończenie części teoretycznej moderator spotkania wystosował apel do struktur rządowych, wojewódzkich i samorządowych o rozważne wprowadzanie nowych przepisów (ustawa o postępowaniu wobec nieletnich liczy ok. 400 stron) i otwartość na współpracę z ośrodkami oraz środowiskami resocjalizacyjno-wychowawczymi, gdyż taka współpraca może dawać gwarancję na przywracanie „zresocjalizowanych” do funkcjonowania w społeczeństwie, czyli wysiłki probacyjne mogą odnosić zamierzony skutek obliczony na pozytywny powrót do społeczeństwa osób po okresie resocjalizacji.

Przed zakończeniem konferencji ks. Tomasz Kościelny SDB zaproponował do rozważenia propozycje tematyczne kolejnego XI sympozjum w Trzcińcu: 1) Odrębność światów wychowanka i wychowawcy (wirtualny i realny). Czy potrzeba, aby wychowanek zaprosił wychowawcę do swojego świata, aby ten go zrozumiał? Czy uczniowie potrzebują dziś nauczycieli w schemacie mistrz–uczeń, skoro wiedza jest na jedno kliknięcie? Czy istnieje potrzeba napisania na nowo podręczników psychologii rozwojowej, czy pedagogiki społecznej, skoro współcześnie grupa rówieśnicza przeniosła się do świata wirtualnego? 2) Konsekwencje covidowej izolacji w psychice wychowanka i wychowawcy w świetle pierwszych badań oraz wyzwań środowisk resocjalizujących. 3) Nowa ustawa dotycząca nieletnich w 40-lecie *Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich* – konsekwencje aksjologiczne (np. zmiana definicji demoralizacji) oraz rozwiązania praktyczne (czy spełniają oczekiwania pedagogów resocjalizacji, czy tylko urzędników?).

Podsumowując spotkanie ks. dyrektor Wiesław Psionka SDB podziękował całemu zespołowi organizacyjnemu, obsłudze technicznej (sympozjum było transmitowane na żywo przez Internet) i zaprosił uczestników na przyszłoroczne spotkanie.

ks. Mariusz Chamarczuk SDB
WSDTS w Łądzie

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5605-2115> *
chamarczuksdb@gmail.com